IX.

SPRAWOZDANIE

I

RACHUNKI ROCZNE

BANKU ZIEMSKIEGO

W POZNANIU

ZA CZAS

OD 1. LIPCA 1896 DO 30. CZERWCA 1897.

POZNAŃ.
CZCIONKAMI DRUKARNI J. FR. TOMASZEWSKIEGO. (TELEFON NR. 334.)
1897.

Porządek obrad

Walnego Zebrania dnia 11 Października 1897

(w Bazarze o godzinie 11½.)

1. Przedłożenie sprawozdania i bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat.
2. Potwierdzenie bilansu, uchwała co do podziału czystego zysku i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
3. Wybór jednego członka Rady Nadzorczej.
4. Wybór rewizorów interesów Banku.
5. Obrady ewent. uchwały co do wniosków podanych przynajmniej na dwa tygodnie przed Walnem Zebraniem na piśmie Zarządowi.

Rada Nadzorcza:

1. Stanisław hr. Żółtowski z Niechanowa, prezes.
2. Dr. Witold Skarzyński ze Spławia, zastępca prezesa.
3. Krzysztof hr. Cieszkowski z Wierzenicy.
4. Dr. Tadeusz Jackowski z Pomarzanowic.
5. Dr. Zygmunt Celichowski z Kórnika.

Dyrekcya:

Alexander Chrzanowski. Dr. Teodor Kalkstein.

Zastępcy:

Zygmunt Rychłowski, mecenas. Jan Szuman.

Objaśnienia bilansu.

Rachunek kapitału zakładowego.

Po dojściu do skutku nowej emisyi 800 akcyi, dopełniającej kapitał zakładowy Banku Ziemskiego do 2 000 000 marek, na którą dobrowolne wpłaty doszły dnia 30 czerwca 1896 r. do wysokości 462 290 M., uchwaliła Rada Nadzorcza termin obowiązkowy do wpłacenia drugiej raty na 1 lipca 1897. W ciągu tego roku wpłynęło na rachunek dalszych rat 175 455,40 M., tak iż suma wpłat wynosiła d. 30 czerwca r. b. w ogóle 637 745,30 M., specyalnie zaś było:

wpłat	4	rat M.	540 840	na	541	akcyi od	219 osób,
»	3	» »	10 500	»	14	» »	9 »
»	2	» »	50 655,40	»	102	» »	51 »
»	1	» »	35 750	»	143	» »	102 »
Razem M.		. . .	637 745,40	na	800	akcyi od	381 osób.

Czwarty rząd tej specyfikacyi przedstawia wobec terminu 1 lipca r. b. zaległości drugiej raty od 102 osób, które jednakże dziś (w październiku 1897 r.) albo już są uregulowane, albo niebawem uregulowane będą.

Wogóle tak przyspieszone wpłaty na zamkniętą emisyę uprawniają do nadziei, że może już przyszłym roku waluta wszystkich 800 akcyi dopełnioną zostanie wpłatami, uiszczonemi z własnej woli akcyonaryuszów przed terminem obowiązkowym. Wielce to jest pożądanem, by umożebnić ponowne rozpisanie dalszej emisyi akcyi, która tak bardzo potrzebną jest dla rozszerzenia i utrwalenia czynności bankowych, a zarazem oczekiwaną przez wielu, pragnących poprzeć Bank Ziemski udziałem w dalszych subskrypcyach akcyi.

Początek takowym dały wymienione w poprzedniem sprawozdaniu przewyżki subskrypcyi na zamkniętą emisyę, które wynosiły

dn. 1 lipca 1896 r.	296 akcyi	z wpłatą 67 303,04 M.	od	180 osób.
Do końca czerwca 1897 przybyło zamówień na	220 »	» 49 281,52 »	»	96 »
Ogółem na dalszą emisyę	516 akcyi	z wpłatą 116 584,56 M.	od	276 osób.

Wpłaty te przyjęliśmy na rachunek depozytów po 4 proc. z warunkiem niewypowiedzialności do końca 1899 r.

Rachunek parcelacyi.

Naszkicowane w poprzedniem sprawozdaniu utrudnienia w kolonizacyi wewnętrznej, spowodowane względami natury politycznej, a zaostrzone niechęcią współobywateli niemieckich, dotąd nie zmieniły w niczem przykrego swego charakteru.*) Przybywa do nich nowa zawiłość ekonomicznej natury: z jednej strony tamująca parcelacyę (pomimo przesilenia agrarnego) zwyżka cen ziemi, wywołana konkurencyą, jaką wytworzyły w poszukiwaniach majątków ziemskich do parcelacyi Komisya Kolonizacyjna niemiecka, dziesięciomilionowy »Landbank« i liczne przedsiębiorstwa prywatne, — z drugiej strony zniżka stopy procentowej, która spowodowana ustawodawstwem rentowem, utrudnia Bankowi zaspokojenie wymagań osadników pod względem jeszcze tańszego, niż dotąd, kredytu.

W wypadkach więc takich, gdzie Generalna Komisya pomocy odmawia i Bank musi swoje kapitały pozostawiać na hipotekach parcel, stosunki powyżej zaznaczone wzmagają ciągle kolizye, jakie zachodzą przy godzeniu sprzeczności w dążeniach: najpierw właścicieli parcelujących, chcących uzyskać jaknajwyższe ceny, — powtóre osadników, pragnących stypulować jaknajniższe opłaty i obciążenia, — w końcu akcyonaryuszów Banku, wymagających słusznie odpowiedniej dywidendy.

Jeżeli pomimo tego wszystkiego kolonizacya naszej dzielnicy, polegająca na zasadach społecznych — a nie politycznych — i poparta odpowiednim kapitałem akcyjnym, normalnie się rozwija, przysparzając krajowi ekonomicznych korzyści i sił żywotnych, to fakt ten stwierdza tylko tem dobitniej elementarną potęgę ruchu osadniczego, podnoszoną tylekrotnie w sprawozdaniach bankowych. Nowym tego dowodem jest rozwój parcelacyi Banku Ziemskiego w ostatnim roku obrachunkowym, w porównaniu do lat poprzednich. Następująca tabela wykazuje w cyfrach specyalnie, jak do 1896 r. wyniki parcelacyjne obniżały się w miarę wyczerpywania się funduszów bankowych, jak natomiast w ostatnim roku wzmogły się nagle, po podwyższeniu kapitału zakładowego.

Rok obrachunkowy.	Obszar sprzedanych parcel; ca: Ha.	Ilość osad.	Cena sprzedaży ca: M.	Saldo Debet z rachunku osadników. M.
1893/4	1710	184	1 078 000	606 296
1894/5	1215	100	867 000	538 425
1895/6	1064	60	750 000	295 669
1896/7	2492	218	1 646 000	842 967

Do wymownych tych cyfr dochodzi fakt, że zysk zamkniętego obecnie roku obrachunkowego, przy rozszerzonych dzięki zwiększonemu kapitałowi czynnościach, przewyższa zyski poprzednich lat o okrągłe 30 000 M. i że — jak zawsze tak i w tym roku — dywidenda wypłaconą być może w wysokości 4 proc.

*) UWAGA. W Piaskowie, — gdzie cała parcelacya faktycznie jest ukończoną, pomiary przeprowadzone, osadnicy w budynki i inwentarze od dawna zaopatrzeni, jednem słowem wszystkie stosunki uregulowane i tylko już czekało się przekazania kontraktem rentowym rent na Bank rentowy, — Generalna komisya w ostatniej chwili zawiesiła postępowanie: »weil die seiner Zeit gestellte Bedingung, dass unter den Ansiedlern 25 Prozent Deutsche sein müssen, nicht erfüllt sei, auch die bisher angesiedelten katholischen und mit polnischen Frauen verheirateten Personen deutscher Abstammung als Deutsche nicht angesehen werden könnten.«

Ztąd wniosek niewątpliwy, że pomimo gromadzących się przeszkód przedsiębiorstwa osadnicze pod zaborem niemieckim, byle tylko oparte na żywiołowej sile ruchu ludowego i podtrzymane odpowiedniemi funduszami, mogą pomyślnie się rozwijać, z czego dalej wynika, że nietylko uchwalone dotąd kapitały już wpłynęły korzystnie na rozwój osadnictwa, ale, że i dalsze podwyższenie kapitału zakładowego jest koniecznem, tak w interesie potrzeb krajowych, jak normalnego postępu prac instytucyi.

W poprzedniem sprawozdaniu wyraziliśmy już przekonanie, że do przełamania przeszkód i wygładzenia dróg dla normalnego rozwoju osadnictwa krajowego przyczynią się głównie spółki ziemskie lub lokalne spółki parcelacyjne.

Systemem lokalnej organizacyi spółkowej przeprowadzoną została w tym roku parcelacya 400-morgowego folwarku w O ł o b o k u, w powiecie ostrowskim.

Podobna spółka powstała w G o r z y k o w i e (pow. witk.) celem nabycia tegoż majątku wobec grożącej mu subhasty. Niestety układy z wolnej ręki nie doszły do skutku, a w terminie subhastacyjnym, mimo wysokiej podaży ze strony spółki, przelicytowała ją Komisya Kolonizacyjna niemiecka.

Pomocy do podjęcia interesu parcelacyjnego udzieliła Bankowi Spółka Ziemska poznańska, jak w przeszłym roku przy kupnie M i e l ż y n a, tak w roku bieżącym przy subhaście G r ą b k o w a (pow. rawick.)

Od projektu parcelacyi Ś m i e s z k o w a zniewoleni byliśmy w ogóle odstąpić, gdyż wymagania władz przy regulacyi stosunków gminnych i szkolnych byłyby osadników do tego stopnia obciążyły, iż rozkolonizowanie tego majątku straciłoby pod względem społecznym racyonalne podstawy. Do założenia zaś spółki i osiedlenia spólników w obrębie istniejących zabudowań, by przez to oszczędzić kosztownych urządzeń gminnych i szkolnych, nie kwalifikowało się Ś m i e s z k o w o. Budynki bowiem folwarczne leżą na krańcu gruntów, a przy tem mają wysoką wartość, tak iż zużytkowanie ich na małe zagrody byłoby nieekonomicznem. Zatem odsprzedawszy 300-morgową parcelę bez budynków majętnemu gospodarzowi sąsiedniemu, główny folwark z obszarem 560 Ha. oddaliśmy obywatelowi, którego majątek w poprzednich latach Bank Ziemski komisowym sposobem był rozparcelował.

Wyjątkowo to szczęśliwy wypadek, gdyż zwykle konieczność pozostawienia większego obszaru przy głównych zabudowaniach folwarcznych (Restgut) pociąga za sobą w interesach przeprowadzanych na własny rachunek dużo ambarasów i kosztów. Zawsze bowiem w naszych stosunkach zachodzi trudność znalezienia w krótszym czasie odpowiedniego nabywcy większej posiadłości.

Inaczej przedstawia się rzecz w B z o w i e, gdzie z ogólnego obszaru 1415 Ha. pozostawiliśmy przy głównych zabudowaniach z pałacem i gorzelnią areał dobrze arondowany 450 Ha. jako większy »Restgut«. Tutaj znalazł się reflektant na główny majątek, z którym cena i warunki sprzedaży już były umówione, gdyśmy do przedsiębiorstwa tego parcelacyjnego przystępowali. Sprzedaż tych dwóch większych obszarów folwarcznych w bieżącym roku nie umniejsza znaczenia wniosków, wysnutych z przytoczonej poprzednio tabeli co do postępów osadnictwa w miarę zwiększonych funduszów bankowych. Pod tym bowiem względem istotnie miarodajną jest liczba osadników; swoją drogą i obrót kapitałów w parcelacyach, oprócz sum zaangażowanych na folwarki główne w B z o w i e i Ś m i e s z k o w i e, pozostaje znacznie większy, niż w poprzednich latach.

Przechodząc do szczegółów czynności naszych parcelacyjnych w ciągu roku obrachunkowego, przedkładamy następujące rezultaty:

	Obszar przeznaczony do parcelacyi. Ha.	Liczba osadników.	Areał sprzedany Ha.	a.	□m.	Cena ogólna sprzedaży M.	₰.
A. W dawniejszych interesach przybyło osad:							
1. Piaskowo i Rudnik (parcelacya rentowa) . .		2	23	06	63	15,223	75
2. Smieszkowo (cały areał rozsprzedany na własny rachunek)		2	637	58	00	410,000	—
3. Albertynowo do.		4	197	79	11	153,498	05
4. Ruchocinek (parcelacya komisowa)		36	362	21	00	206,024	20
7. Mielżyn (Spółka Ziemska w Poznaniu) . .		4	62	50	00	56,700	—
B. Nowe interesa:							
1. Grąbkowo, pow. rawicki (Spółka Ziemska w Pozn.)	450,30,18	15	75	54	18	86,208	47
2. Bzowo, pow. czarnkowski (»Restgut« 450 ha., z resztą parcelacya rentowa) . . .	1415,67,99	75	963	57	76	521,115	95
3. Dębsko, pow. śmigielski (parcelacya komisowa) . . .	67,62,41	24	67	62	41	68,637	—
4. Ołobok, pow. ostrowski (Spółka ziemska lokalna) . . .	102,73,73	56	102	73	73	128,774	55
	2,036,34,31	218	2,492	62	82	1,646,181	97
Stan z d. 30 czerwca 1896 . . .		1,073	12,162	80	22	7,646,349	31
Stan ogólny d. 30 czerwca 1897 . .		1,291	14,655	43	04	9,292,531	28

Kapitały użyte do parcelacyi rozkładają się na następujące kategorye:

	Sumy obrotowe Debet. M.	₰.	Sumy obrotowe Credit. M.	₰.	Salda Debet. M.	₰.	Salda Credit. M.	₰.
A. **Spółki Ziemskie:** 1. Poznańska, 2. Toruńska, 3. Pinczyńska, 4. Ołobocka, 5. Gorzykowska	844,983	22	402,227	82	443,020	15	264	75
B. **Parcelacye na rachunek własny Banku Ziemsk.:** 6. Jarząbkowo, 7. Białydwór, 8. Bzowo, 9. Białożewin, 10. Piaskowo, 11. Mielżyn, 12. Smieszkowo, 13. Grąbkowo, 14. Albertynowo	1,862,250	42	1,028,263	42	839,556	69	5,569,69	69
Do przeniesienia	2,707,233	64	1,430,491	24	1,282,576	84	5,834	44

	Sumy obrotowe Debet. ℳ	₰	Credit. ℳ	₰	Salda Debet. ℳ	₰	Credit. ℳ	₰
Z przeniesieuia M.	2,707,233	64	1,430,491	24	1,282,576	84	5,834	44
C. **Parcelacye komisowe:** 15. Dąbrówka, 16. Niemczyn, 17. Ociąż, 18. Nowydwór jakt., 19. Wybranowo, 20. Janin, 21. Ruchocinek 22. Będźmirowice, 23. Jabłówko, 24. Siedlemin, 25. Dębsko, 26. Jelitowo, 27. Kaźmierz	367,901	11	345,058	44	120,122	43	97,279	76
D. **Parcelacye rachunkowo wyrównane:** 28. Bąblin, 29. Kołdrąb, 30. Małachowo szemb., 31. Smogorzewo, 32. Wymysłowo, 33. Nowe Prusy.	164,015	42	164,015	42				
Zgodnie z bilansem suma M.	3,239,150	17	1,939,565	10	1,402,699	27	103,114	20
	1,939,565	10			103,114	20		
Saldo Debet M.	1,299,585	07			1,299,585	07		

Rachunek osadników

przedstawia się szczegółowo w następujących pozycyach:

		Debet.	Credit.
Saldo z dnia 1 lipca 1896 r. wynosiło	M.	295669,45	
Do tego salda przybyło w roku bieżącym:			
A. W dawniejszych interesach:			
Na Białożewinie	»	587,14	2000,—
» Białymdworze			750,—
» Jarząbkowie	»	49873,58	36082,49
» Nowymdworze Jaktorowskim			
» Będźmirowicach *	»	102716,—	153610,—
» Siedleminie *	»	2304,67	
» Wybranowie	»	1200,—	
» Małachowie wierzb.	»	6832,20	5691,36
» Piaskowie			3110,—
» Kruszynach			40,—
» Mielżynie			5700,—
» Ruchocinku	»	29,—	44993,30
» Albertynowie			2726,10
» Ociążu *	»	43974,23	36876,27
» Jelitowie			600,—
» Kołdrąbiu *	»	1100,—	
» Smogorzewie *	»	8657,50	
Do przeniesienia	M.	512943,77	292179,52

		Debet.	Credit
Z przeniesienia	M.	512943,77	292179,52
B. W nowo otworzonych rachunkach:			
Na Śmieszkowie	»	415499,—	4100,—
» Bzowie	»	435757,65	217110,50
» Dębsku	»	68636,90	68636,90
» Grąbkowie			7843,—
Suma zgodnie z bilansem	M.	1432837,32	589869,92
	»	589869,92	
Saldo Debet	M.	842967,40	

Rachunki osadników na majątkach oznaczonych *: Będźmirowice, Siedlemin, Ociąż, Kołdrąb i Smogorzewo — zostały w roku bieżącym wyrównane i zamknięte.

Rachunek hipotek.

Z przeszłego roku obrachunkowego pozostało nam d. 1 lipca 1896:

a) hipotek parcelacyjnych w 118 pozycyach	M.	337758,80
b) » od Spółek Ziemskich w 4 pozycyach	»	134350,—
c) » lokacyjnych w 2 pozycyach	»	4700,—
Razem	M.	476808,80

W ciągu roku przybyło nam hipotek:

1) z parcelacyi Dębska 19 pozycyi na	M.	14821,25		
2) « Małachowa 1 » »	»	1340,—		
3) » Bzowa 15 rent prywatnych w 25-razowej wartości abluicyjnej:	»	5471,50	M.	21632,75
Razem zgodnie z debetem sum obrotowych			M.	498441,55

Odpłat odebraliśmy w ciągu roku z 36 hipotek parcelacyjnych i z jednej hipoteki Spółki Ziem. w Poznaniu . . . . M. 84944,—

Pozostaje reszta wykazana bilansem M. 413497,55

Mianowicie posiadaliśmy 1 lipca r. b.

a) hipotek parcelacyjnych w 128 pozycyach za	M.	324976,05
b) » od Spółek Ziemskich w 3 » »	„	78350
c) » lokacyjnych w 2 » »	„	4700
d) » rent prywatnych w 15 » »	„	5471,50
Razem jak wyżej	M.	413497,55

Rachunek Debitorów i Kredytorów

składa się z następujących pozycyi:

A. Należytości bankowe za:

a) kapitały złożone w kasach rejencyjnych i w bankach	M.	184305,32
b) zobowiązania osadników i klientów bankowych, kredytowane za podkładkami hipotecznemi lub przekazami na landszaftę albo kasy rządowe.	»	20207,40
c) zaległości procentowe w dniu 30. czerwca 1897	»	8676,70
d) pozostałości kasowe z administracyi parcelowanych majątków . . .	»	3409,47
Razem zgodnie z bilansem	M.	216598,89

B. Zobowiązania Banku Ziemskiego:

a) do pokrycia rachunków bieżących	M.	127042,80
b) do regulacyi hipotecznych, włącznie z pożyczkami landszaftowemi . .	»	440700,—
c) do zwrotu reszt z interesów skończonych, kaucyi i drobnych rachunków	»	4707,86
Razem zgodnie z bilansem	M.	572450,66

Rachunek Efektów.

Dnia 1 lipca 1896 mieliśmy Efektów za	M.	375715,63
W ciągu roku przybyło nam na własny rachunek $3^1/_2$-procentowych listów rentowych i listów zastawnych — pruskich i poznańskich za	»	433469,08
Razem	M.	809184,71
Z powyższych Efektów sprzedaliśmy w ciągu roku za	M.	555608,10
Pozostało więc na rachunku Efektów d. 30 czerwca r. b.	M.	253576,61

Na powyższą sumę składały się:

M.	5000	pruskich konsoli	4%	po kursie 103,90	(z d. 30 Czerwca r. b.)
»	3000	» »	$3^1/_2$%	» » 103,80	» » „ „
»	71200	listów zast. pozn.	$3^1/_2$%	» » 100,20	» » „ „
»	95465	» rentowych	$3^1/_2$%	» » 100,90	„ „ „ „
»	74620	» „ »	$3^1/_2$%	» » 100,80	(zakupna)
»	1425	» » »	$3^1/_2$%	» » 100,60	» »

w ogólnej wartości obliczonej podług artykułu 239b prawa akcyjnego z d. 18-go lipca 1884	M.	252626,09
Przeto strata z tego rachunku wynosi	M.	950,52

Rachunek kosztów handlowych

składa się z następujących pozycyi:

a) Remuneracye Dyrekcyi, urzędników, syndyka bankowego, oraz dyety i podróże Rady Nadzorczej	M.	25296,10
b) Podatki, lokal, woźny, materyały biurowe i druki	„	7482,80
c) Taksy, podróże, inseraty, gazety, koszta sądowe i notaryalne, portorye itp.	„	3888,33
d) Koszta nowej emisyi		520,—
Suma	M.	37187,23
Ze zwrotu wyłożonych kosztów wpłynęło	„	2715,23
Pozostało zgodnie z bilansem	M.	34472,—

Zwiększone te koszta w porównaniu do lat poprzednich tłomaczą się podwyższonym kapitałem zakładowym i wynikającą ztąd potrzebą rozszerzania aparatu administracyjnego.

Rachunek depozytów.

Liczne zamówienia akcyi, którym zadość uczynić będzie można tylko przez rozpisanie nowej emisyi, zmusiły nas do traktowania wpłat, uskutecznionych a conto, tymczasowo jako depozytów i otworzenia im, dla przejrzystości, osobnej w tym rachunku rubryki, oznaczonej cyfrą II A.

Zwyczajnych depozytów, oznaczonych cyfrą I, mieliśmy d. 1 lipca 1896 r. M. 283817,01
W ciągu roku zdeponowano u nas wraz z narosłemi procentami sumę . . „ 133541,79

Razem M. 417358,80

Z tej kwoty podniesiono w ciągu roku z procentami . . . . „ 79483,28

Pozostało d. 30 czerwca rb. zgodnie z bilansem zwyczajnych depozytów I. M. 337875,52

Depozytów II A., tj. wpłat uskutecznionych przy zamawianiu akcyi nowej emisyi, było d. 1 lipca 1896 r. M. 529593,04
W ciągu roku wpłacono na tenże rachunek . . . . „ 104022,51

Razem M. 633615,55

Z tej kwoty przepisano do zamkniętej emisyi 800 akcyi:

a) przed 1 lipca 1896 r. . . . . M. 462290,—
b) w ciągu roku bieżącego . . . . „ 54740,29 „ 517030,99

Pozostało na rachunku depozytów II A. d. 30 czerwca rb. M. 116584,56

Rachunek funduszów rezerwowych.

Zwyczajny fundusz rezerwowy wynosił d. 1 lipca 1896 r. . . . . M. 29996,40
Ze zysków tegorocznych przypada do tegoż funduszu podług § 14 statutu „ 4795,—

Razem M. 34791,40

Nadzwyczajny fundusz rezerwowy wynosił d. 1 lipca 1896 r. . . . . . . M. 31992,40
Z reszty zysków tegorocznych dochodzi podług zmienionego przez uchwałę Walnego Zebrania z d. 13 Paźdz. 1896 r. § 14 statutu 30% . . . . „ 10749,54

Suma rezerw Banku Ziemskiego p. 1 lipca 1897 r. . . . . M. 77533,34

Podział zysków.

Jak w latach poprzednich, tak i w tym roku zyski bankowe pozwalają na ustanowienie dywidendy 4% czyli 40 M. od każdej akcyi.

Rachunek zysków i strat wykazuje czystego zysku . . . . M. 95898,77

Stósownie do § 14 statutu, zmienionego uchwałą Walnego Zebrania z dnia 13 Października 1896 r., wypada następujący podział:

a) do funduszu rezerwowego zwyczajnego 5% od zysku M. 4795,—
b) 3% dywidendy od 1,200,000 M. I emisyi . . . . „ 36000,—
„ „ za pełne miesiące od wpłaconego kapitału na II emisyę . . . . „ 17747,68 „ 58542,68

Do dalszego podziału pozostaje M. 37356,09

c) dla wyrównania rachunku odstawia się do zysków przyszłego roku . . . . „ 1524,31

Reszta zysku M. 35831,78

dzieli się, jak następuje:

d) 50% na superdywidendę jako czwarty dodatkowy 1% od 1200000 M. I emisyi . . . . M. 12000,—
„ od kapitału wpłaconego na akcye II emisyi za pełne miesiące . . . . „ 5915,89
e) 30% do funduszu rezerwowego nadzwyczajnego . . „ 10749,54
f) 20% na tantyemy dla Dyrekcyi . . . . „ 7166,35

Razem jak wyżej M. 35831,78

I. Obrot ogólny w roku obrachunkowym 1896/7.

Fol.	RACHUNEK:	Sumy obrotowe.		Salda.	
		Debet.	Credit.	Debet.	Credit.
80	Kapitału zakładowego . .		50,000.—		50,000.—
83	Akcyi I. Emisyi		1,150,000.—		1,150.000.—
190	» II. Emisyi		637,745.40		637,745.40
84	Funduszu rezerw. . . .		29,996.40		29,996.40
85	Funduszu rezerwow. nadzw.		31,992.40		31,992.40
201	Efektów	809,184.71	555,608.10	253,576.61	
204	Hipotek	498,441.55	84,944.—	413,497.55	
200	Depozytów I	79,483.28	417,358.80		337,875.52
196	Depozytów II A.	517,030.99	633,615.55		116,584.56
181	Dywidendy p. 91/92 . . .	2,680.—	2,680.—		
182	» p. 92/93 . . .	840.—	3,400.—		2,560.—
172	» p. 93 94 . . .	1,280.—	4,800.—		3,520.—
195	» p. 94/95 . . .	4.760.—	8,960.—		4,200.—
189	» p. 95/96 . . .	39,760.—	48,000.—		8,240.—
206	Różnych	1,763,987.83	2.119.839.60	216,598.89	572,450.66
205	Parcelacyi	3,239,150.17	1,939,565.10	1,402,699.27	103,114.20
202	Osadników	1,432,837.32	589,869.92	842,967.40	
207	Procentów	46,151.24	143,591.15		97,439.91
188	Prowizyi	1,628.26	33,848.97		32,220.71
185	Ruchomości	4,337.55		4,337.55	
197	Kosztów handlowych . . .	37,187.23	2,715.23	34,472.—	
155	Kasy	1,729,731.15	1,717,846.24	11,884.91	
103	Tantyemy	7,200.—	7,200.—		
115	Zysku z r. 95/96	65,362.57	65,362.57		
104	Zysków i strat p. 96/7 . .		2,094.42		2,094.42
	Marek	10,281,033.85	10,281,033.85	3,180,034.18	3,180,034.18

II. Rachunek zysków i strat.

pr. 30-go Czerwca 1897.

WINIEN.		MA.	
Do Rachunku Efektów	950.52	Przeniesiony zysk z roku 1895/96	2,094.42
» » Ruchomości 10% na umorzenie	433.75	Z Rachunku Procentów . . .	97,439.91
» » Kosztów Handlow.	34,472.—	» Prowizyi	32,220.71
Saldo czyli czysty zysk do podziału	95,898.77		
Marek	131,755.04	Marek	131,755.04

III. Bilans z dnia 30. Czerwca 1897.

Stan czynny.		Stan bierny.	
Rachunek Efektów	252,626.09	Rachunek Kapitału Zakładowego i Akcyi I Emisyi .	1,200,000.—
» Hipotek	413,497.55	» Akcyi II Emisyi . . .	637,745.40
» Różnych Debitorów . .	216,598.89	» Funduszu Rezerwowego	29,996.40
» Parcelacyi	1,402,699.27	» Funduszu Rezerwowego Nadzwyczajnego .	31,992.40
» Osadników	842,967.40	» Depozytów (zwyczajn.)	337,875.52
» Ruchomości	3,903.80	» » (na Akc. n. Em.	116,584.56
» Kasy	11,884.91	» Dywidendy p. 1892/93	2,560.—
		» » p. 1893/94	3,520.—
		» » p. 1894/95	4,200.—
		» » p. 1895/96	8,240.—
		» Różnych Kredytorów .	572,450.66
		» Parcelacyi	103,114.20
		» Zysku z r. 1896/97 .	95,898.77
Sa. Marek	3,144,177.91	Sa. Marek	3,144.177.91

Poznań, dnia 30 Czerwca 1897.

Dyrekcya:

Al. Chrzanowski. **Dr. Kalkstein.**

Powyższe rachunki roczne potwierdzamy:
Poznań, dnia 10 Sierpnia 1897.

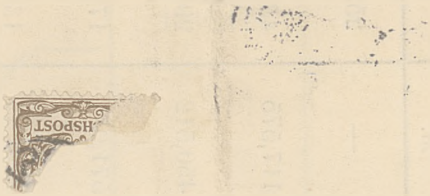
Rada Nadzorcza.
St. Żółtowski.

Zgodność z księgami Banku poświadczamy:
Poznań, dnia 16 Sierpnia 1897.

Komisya Rewizyjna.
Dr. Celichowski. **J. Paczkowski.**

POGLĄD
na ważniejsze rezultaty w liczbach zaokrąglonych z końca każdego roku obrachunkowego.

	Parcele sprzedane i oddane w posiadanie:		Cena ogólna sprzedaży.	Wpłaty nabywców parcel	Stan kapitałów.			Stan funduszów rezerwowych	Dywidenda
					w parcelacyach	w hipotekach	w efektach		
	Obszar Ha:	Ilość.	M.	M.	M.	M.	M.	M.	%
Dnia 1 Lipca 1889	412	68	288,270	—	—	—	252,892	5,826	—
„ „ 1890	1,586	174	1,076,057	101,734	282,851	117,575	428,868	11,141	4.
„ „ 1891	3,587	264	2,120,740	404,845	260,297	450,512	296,746	21,708	4.
„ „ 1892	5,681	414	3,511,765	689,831	394,439	571,030	170,657	29,737	4.
„ „ 1893	8,173	729	4,951,480	1,031,788	574,122	446,877	138,979	37,837	4.
„ „ 1894	9,883	913	6,029,115	1,345,940	1,160,684	342,344	90,166	45,863	4.
„ „ 1895	11,098	1,013	6,896,096	2,120,801	1,304,120	446,979	154,522	53,920	4.
„ „ 1896	12,162	1,073	7,646,350	2,471,335	1,333,084	476,808	375,715	61,988	4.
„ „ 1897	14,655	1,291	9,292,531	3,061,205	1,299,585	413,497	252,626	77,533	4.

HSPOST